

Beantwoording vragen, die gesteld zijn in de commissie Ruimte van 12 april 2018

Vragen

1. Een voorstel tekst aan de commissieleden aanleveren voor een evt. amendement waarin het deel over evt. schade aan bodemleven en micro-organismen uit de MER-rapportage wordt overgenomen in de nota van beantwoording. (CDA)
2. Nagaan waar de kansberekening van het waterschap op gebaseerd is. (D66)
3. Nagaan wat de procedure van de rampenwet is. (GroenLinks)
4. Nagaan of het waterschap het eerste deel van de schaderegeling nog voor zijn rekening neemt ingeval de waterinlaat meer wordt dan 2,4 miljoen kubieke meter. (GroenLinks)
5. Bij het waterschap aandringen op onderzoek naar innovatieve alternatieven. (GroenLinks)
6. Nagaan welke mogelijkheden er zijn voor vergoedingen vanuit de Waterwet ingeval de waterinlaat meer wordt dan 2,4 miljoen kubieke meter, welke surplus-regeling er dan is. (CDA)

Beantwoording

1. Voorgestelde tekst voor een eventueel amendement luidt:

“De nota van beantwoording zienswijzen aan te vullen met de in de MER-rapportage opgenomen passages ten aanzien van eventuele schade aan bodemleven en micro-organismen, op de volgende plekken: zienswijze 7 onder b, 30 onder h, 01.8, 47.2 en 47.3. De betreffende teksten luiden als volgt :

“In polder De Ronde Hoep is geen onderzoek uitgevoerd naar de staat en omvang van het bodemleven. Hierdoor is de huidige situatie van het bodemleven in de polder onbekend. In een veenweidegebied zoals polder De Ronde Hoep zal een inundatie als gevolg van het gebruik als noodoverloopgebied mogelijk leiden tot sterfte van een deel van de bodemorganismen. Het betreft organismen die zich niet kunnen wapenen tegen overstroming, zoals kevers, emelten en engerlingen. Deze vormen een belangrijke voedselbron voor onder andere de weidevogelpopulatie. De zowel voor de landbouw (vanwege bodemstructuurbevorderende graafactiviteiten) als weidevogels (vanwege de functie als voedselbron) belangrijkste groep, de regenwormen, ondervinden weinig hinder van een inundatie, onder meer omdat zij fysiologisch tegen overstroming zijn aangepast en waterresistente cocons met eieren hebben. Inundatie in de zomer heeft voor veel organismen een negatiever effect dan inundatie in de winter of het vroege voorjaar. Voor een deel van de bodemorganismen spelen hogere, droog blijvende delen een rol bij de overleving (vluchtplaatsen) en voor de rekolonisatie van het ondergelopen habitat. Hoe kleiner de afstand tot de droog gebleven stukken land waarin exemplaren hebben kunnen overleven, hoe sneller de rekolonisatie zal plaatsvinden. De delen in de polder die niet inunderen en het dijklichaam rond Polder De Ronde Hoep zullen bij inundatie dienst doen als vluchtplaats en als plek waar vanuit rekolonisatie kan plaatsvinden. Hoewel de hersteltijd na sterfte als gevolg van inundatie dus kort is kunnen licht negatieve effecten op het bodemleven als gevolg van het enkele weken inunderen van de bodem niet volledig worden uitgesloten. Geconcludeerd kan worden dat er sprake is van een licht negatief effect van inundatie met een verwachte duur van maximaal 2 weken en een frequentie van eens in de 100 jaar op het bodemleven en via het bodemleven op landbouw en weidevogels. Sommige micro-organismen zitten in de bodem en maken als zodanig deel uit van het bodemleven. Bij beoordeling van effecten op het bodemleven in relatie tot natuureffecten gaat het daar niet specifiek om, maar om de organismen die vogels als voedsel benutten. Er is niet specifiek onderzocht welke micro-organismen in de bodem van de Ronde Hoep zitten.

Een inundatie voor een periode van maximaal 2 weken, zoals voorzien is in het projectplan van het waterschap, levert geen blijvende schade op voor 'nuttige' micro-organismen."

- 2 AGV geeft in antwoord op de vraag de volgende uitleg : "De kans 1:100 is opgehangen aan de veiligheidsklassen voor waterkeringen en de normen voor wateroverlast uit het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). In hoogwateromstandigheden mogen er geen of alleen op beperkte schaal inundaties optreden in het boezemland. Deze eisen zijn verwoord in de het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). Daarnaast mogen in hoogwateromstandigheden de waterstanden in de boezem niet hoger worden dan het Maatgevend Boezempeil (MBP) van 0.00 m NAP, waarop de boezemkaden zijn gedimensioneerd. Voor zowel de NBW (bebouwing) als voor de waterkeringen (kadeklasse III) mag de kans op overlast of overstroom niet groter zijn dan 1: 100 jaar. Met de boezemstudie uit 2005 (Wateropgave Boezemwateren, Nelen & Schuurmans, 8 maart 2005) is geconstateerd dat de kans dat het maatgevend boezempeil wordt bereikt iets kleiner is dan 1:100 jaar. De boezem voldoet dus aan de normen. Het (boezem) systeem is niet gedimensioneerd op (zeer) extreme omstandigheden. Toch moet ook in deze omstandigheden worden voorkomen dat de boezemkaden overstroom of doorbreken. Deze eisen zijn verwoord in de leidraad boezemkaden. Om te voorkomen dat in extreme(re) omstandigheden de boezemkaden overstroom of doorbreken is een calamiteitenvoorziening nodig. Afgelopen jaar is ook in het kader van "Slim Watermanagement" van de regio Amsterdam-Rijnkanaal – Noordzeekanaal systeem (ARK-NZK-systeem) onderzoek gedaan naar de kans van optreden van hoge waterstanden bij wateroverlast op het Noordzeekanaal/Amsterdam-Rijnkanaal en de AGV boezem. Ook hieruit blijkt dat de kans kleiner dan eens in de 100 jaar."
- 3 Als de Wet tegemoetkoming schade bij rampen van toepassing is verklaard bij Koninklijk besluit, zal de Gedupeerde een aanvraag moeten indienen bij de Minister van Binnenlandse Zaken. Deze aanvraag wordt beschouwd als een aanvraag in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit impliceert onder meer dat tegen de beschikking tot toekenning of weigering van een tegemoetkoming die de Minister van Binnenlandse Zaken neemt op de aanvraag van een gedupeerde, bezwaar en beroep openstaan overeenkomstig de bepalingen uit de Awb. De Wet tegemoetkoming schade bij rampen volgt dus de procedure uit de Awb.
- 4 AGV geeft in antwoord op de vraag de volgende uitleg:

"Het projectplan van het waterschap beoogt schade als gevolg van inzet te beperken. Uit de omschrijving in de beleidsregels gevolgschade van het waterschap en de beantwoording van de ingediende zienswijzen door het waterschap blijkt dat de beleidsregels altijd van toepassing zijn tot een inlaat van 2,4 miljoen m³, vooropgesteld dat het besluit daartoe door het bevoegd gezag is genomen. Als er meer water zou worden ingelaten zijn de beleidsregels van het waterschap niet van toepassing op het *meerdere*. Dat heeft het waterschap verwoord in de beantwoording van de op het projectplan ingediende zienswijzen. Het voor een grotere inlaat nodige scenario zou dusdanig extreem zijn dat sprake is van een regio-overstijgend probleem. De bevoegdheden – en daarmee verantwoordelijkheden - van het waterschap en de veiligheidsregio zijn daarvoor niet toereikend."

Voorts hebben we Wieringa Advocaten gevraagd om advies. Wieringa schrijft : "In beginsel verdient het opmerking dat een overschrijding van 2,4 miljoen m³ water nog niet noodzakelijk betekent dat er sprake is van een 'ramp' waarop de Wet tegemoetkoming schade bij rampen van toepassing is. Indien dat wel het geval is, wordt zoals gezegd de Wet tegemoetkoming schade bij rampen gezien als een vangnetregeling. Dit heeft tot gevolg dat gedupeerden geen recht hebben

op vergoeding indien de schade redelijkerwijs verzekeraar, verhaalbaar of vermijdbaar is. Als daar geen sprake van is, zal op grond van de Wet tegemoetkoming schade bij rampen een tegemoetkoming uitgekeerd kunnen worden. De wet bevat geen recht op een volledige vergoeding van schade. Hoe hoog de uitkering zal zijn, is afhankelijk van de concrete omstandigheden van het geval. De omvang van de schade wordt, zoals beschreven in artikel 5 van de wet, opgenomen door een schade-expert en neergelegd in een schaderapport. De hoogte van de tegemoetkoming wordt vervolgens aan de hand van het Besluit tegemoetkoming schade bij rampen vastgesteld. De hoogte van een uitkering is dus afhankelijk van verschillende omstandigheden. Aan het totaal van de tegemoetkomingen kan een maximumbedrag worden verbonden, evenals aan de tegemoetkoming zelf. Bovendien geldt in beginsel een eigen risico en een drempelbedrag. De AGV regelt een schaderegeling die uitgaat van een vergoeding van 100% bij het laten vollopen van de noodoverloop, dus in gevallen tot 2,4 miljoen m³ water. Vergoeding op grond van de Wet tegemoetkoming schade bij rampen moet gezien worden als een vangnetregeling: burgers hebben geen recht op een tegemoetkoming overeenkomstig deze wet indien de door hen geleden schade of gemaakte kosten in geval van een ramp of zwaar ongeval elders verhaalbaar of redelijkerwijs verzekeraar is. Het ligt daarom voor de hand dat de schade die kan worden verhaald op grond van de schaderegeling van AGV in stand blijft bij een inundatie van méér dan 2,4 miljoen m³ water. Bovendien is in de schaderegeling van AGV *niet expliciet vermeld* dat de schaderegeling niet meer van toepassing zal zijn als de Wet tegemoetkoming schade bij rampen van toepassing is verklaard bij koninklijk besluit. *Alleen* indien de schaderegeling dus expliciet vermeldt dat deze regeling buiten werking treedt op het moment dat er sprake is van een 'ramp' in de zin van de Wet tegemoetkoming schade bij rampen, zal alle schade op grond van de Wet tegemoetkoming schade bij rampen moeten worden vergoed. Geconcludeerd moet dus worden dat de Wet tegemoetkoming schade bij rampen pas in beeld komt indien en voor zover de schaderegeling van AGV de schade *niet meer* dekt."

- 5 De wethouder is te allen tijde bereid om in overleg met het Rijk en de provincie en het waterschap te treden om naar mogelijkheden te zoeken om afvoer- of bergingscapaciteit elders te vergroten, wat de kans op inundatie van De Ronde Hoep verkleint.
- 6 In artikel 7 van de waterwet (onder verscheidene subartikelen) wordt het volgende beschreven :
 - 1: Indien de door een bestuursorgaan uit hoofde van artikel 7.14 vergoede schade voortvloeit uit een op aanvraag genomen besluit, kan het bestuursorgaan deze schade bij beschikking in rekening brengen bij de aanvrager van dat besluit.
 - 2: Indien door een bestuursorgaan, niet zijnde Onze Minister, een vergoeding als bedoeld in artikel 7.14 wordt toegekend in verband met de noodzakelijke behartiging van een openbaar belang waarvan de behartiging niet of niet geheel tot de taak van dat bestuursorgaan behoort, kan Onze Minister op verzoek van dat bestuursorgaan aan het openbaar lichaam welks belang geheel of gedeeltelijk wordt behartigd, de verplichting opleggen de met de toepassing van artikel 7.14 gemoede kosten die het gevolg zijn van die belangenbehartiging, geheel of gedeeltelijk te vergoeden.
 - 3: Een verplichting als bedoeld in het tweede lid wordt niet opgelegd dan nadat het openbaar lichaam welks belang geheel of gedeeltelijk wordt behartigd, en overige rechtstreeks betrokkenen in de gelegenheid zijn gesteld daaromtrent hun zienswijzen naar voren te brengen.
 - 4: Van het besluit tot oplegging van een verplichting als bedoeld in het tweede lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant. "Hieruit vloeit naar onze mening voort dat schade pas vergoed wordt als deze voortvloeit uit een op aanvraag genomen besluit. Een dergelijke aanvraag kan dus

pas worden ingediend als reactie op een daadwerkelijk verzoek om meer water in te laten door een hogere overheid.

Waterschap Amstel Gooi en Vecht is gevraagd om hier uitsluitel over te geven. Zodra een reactie is binnengekomen zal die doorgezonden worden.